

dep
Ref. JARN
26. april 2016

Miljø- og fødevarerministerens besvarelse af samrådsspørgsmål AQ, AR og AS stillet den 3. marts 2016 af Maria Reumert Gjerding (EL), Lisbeth Bech Poulsen (SF), Simon Kollerup (S), Ida Auken (RV) og Christian Poll (ALT).

Samrådsspørgsmål AQ

”Vil ministeren redegøre for det retvisende miljøregnskab bag landbrugspakken?”

Samrådsspørgsmål AR

”Vil ministeren redegøre for den forventede yderligere miljøkonsekvens af landbrugspakken i form af ændringer i fosforudledning, konsekvenser for drikkevand og lign?”

Samrådsspørgsmål AS

”Vil ministeren redegøre for, hvordan Europa-Kommissionen forholder sig til regeringens forslag om landbrugspakke?”

(Det talte ord gælder)

1. Indledning

Tak for spørgsmålene om Fødevarer- og landbrugspakkens miljøkonsekvenser samt ministeriets dialog med Europa-kommissionen.

Indledningsvist vil jeg gerne bemærke, at udvalget har fået oversendt den strategiske miljøvurdering samt den faglige og juridiske vurdering, der ligger til grund for udstedelsen af gødskningsbekendtgørelsen. Her er grundlaget for den debat, vi skal have i dag, beskrevet i detaljer.

Jeg vil besvare spørgsmålene i den rækkefølge, de er stillet. Jeg begynder med spørgsmål AQ: ”Vil ministeren redegøre for det retvisende miljøregnskab bag landbrugspakken?”

2. Det retvisende miljøregnskab

Når spørgerne refererer til ’miljøregnskabet bag landbrugspakken’, går jeg ud fra, at der henvises til det skema, der blev oversendt til Folketinget som bilag til spørgsmål S 426.

Som den tidligere miljø- og fødevareminister Eva Kjer Hansen anførte på samråd den 23. februar 2016, så var præsentationen af forudsætningerne bag kvælstofregnskabet i det omtalte skema ikke optimal, idet forudsætningerne ikke kunne læses ud af selve tabellen.

Tabellens formål var at illustrere, at gennemførelsen af tiltagene i Fødevare- og landbrugspakken er mulig uden målbar tilbagegang i kystvandene.

Flere af de forskere, der deltog i Miljø- og Fødevareudvalgets høring om pakken d. 23. februar, gav udtryk for samme synspunkt – at pakken ikke vil føre til en målbar tilbagegang.

Der er siden vedtagelsen af gødskningsloven foretaget en faglig og juridisk vurdering i forbindelse med udstedelsen af bekendtgørelsen, som lemper normerne. Denne juridiske vurdering bygger på de allerede foretagne faglige vurderinger, som er oversendt til Folketinget.

Af den juridiske vurdering fremgår det, at ud fra en samlet afvejning – og med de nævnte afværgende foranstaltninger - ligger aftalen om Fødevarer- og landbrugspakken indenfor rammerne af EU-direktiverne. Det fremgår også, at der foreligger en risiko for, at Kommissionen måtte bedømme forholdet anderledes, i hvilket tilfælde aftaleparterne vil blive indkaldt til en drøftelse af implementeringsmodellen.

Vi kan aldrig få et fuldstændigt præcist billede af, hvad der kommer til at ske, og det fremgår da også af den juridiske vurdering, at der er usikkerheder knyttet til vurderingen.

Det er nu engang vilkårene, når man vil gennemføre ændringer, og det er min opfattelse, at vi samlet set har et veloplyst beslutningsgrundlag.

Og endelig vil jeg bemærke, at jeg forventer, at mit ministerium offentliggør vandområdeplanerne senere på året, hvoraf de endelige kvælstoftal vil fremgå.

Det bringer mig videre til det næste spørgsmål: ”Vil ministeren redegøre for den forventede yderligere miljøkonsekvens af landbrugspakken i form af ændringer i fosforudledning, konsekvenser for drikkevand og lign?”

3. Fosfor, drikkevand og lignende

Det er en central del af aftalen at gennemføre en ny husdyrregulering, hvor staldanlæg og markarealer adskilles. Der vil i den forbindelse blive fastlagt de nødvendige regler vedrørende fosfor for at modvirke en øget risiko for fosfortab til vandmiljøet.

Den nye husdyrregulering vil være mere enkel og smidigere for både landmanden og kommunerne, men den er under udarbejdelse, og det er for tidligt at diskutere denne.

Jeg vil dog igen henvide til aftalen, hvori der er afsat midler til udvikling af en regulering, der overholder vores forpligtigelser i EU – herunder sikrer mod tilbagegang i vandmiljøet.

Hvad angår drikkevand vil jeg gerne understrege, at regeringen prioriterer beskyttelsen af drikkevandet højt. Derfor udpeges allerede følsomme indvindingsområder, hvor grundvandet er sårbart over for forurening.

Inden for disse områder udpeges særlige indsatsområder, hvor kommunerne skal vedtage indsatsplaner, så drikkevandet beskyttes mod forurening.

Denne beskyttelse videreføres uændret med Fødevarer- og landbrugspakken, ligesom de kompenserende foranstaltninger og den målrettede regulering vil bidrage yderligere til beskyttelsen af drikkevandet.

Det bringer mig videre til det sidste spørgsmål: ”Vil ministeren redegøre for, hvordan Europa-Kommissionen forholder sig til regeringens forslag om landbrugspakke?”

4. Dialog med Kommissionen

Indledningsvist skal det bemærkes, at der spørges til Europa-Kommissionens holdning til Fødevarer- og landbrugspakken. Det er i sagens natur svært at give et entydigt svar på.

Men Miljø- og Fødevarerministeriet har siden september 2015 været i tæt dialog med Kommissionen om indholdet i Fødevarer- og landbrugspakken.

Det afspejles også i den korrespondance og ministeriets interne mødereferater, der i februar blev oversendt til Folketinget forud for tredjebehandlingen af L68 som besvarelse på spørgsmål 91 og 114.

Fødevarer- og landbrugspakken blev som bekendt vedtaget den 22. december 2015, og drøftelserne i efteråret 2015 omhandlede derfor en skitse og ikke den endelige pakke, der blandt andet blev tilpasset i lyset af Kommissionens bemærkninger.

Ministeriet har løbende fremsendt en lang række tekniske notater og arrangeret tekniske workshops med Kommissionen på baggrund af de spørgsmål, som Kommissionen har stillet.

Jeg havde selv et kort hilse-på-møde med miljøkommissæren den 4. marts i forlængelse af et miljørådsmøde.

Kommissionen har ikke formelt givet udtryk for, at Fødevarer- og landbrugspakken skulle være i uoverensstemmelse med EU's miljøregler og direktiver.

Kommissionen har tilkendegivet, at de har modtaget en række klager over indholdet i Fødevarer- og landbrugspakken og forventes på den baggrund at fremsende en EU-pilotsag i den nærmeste fremtid.

Fremsendelse af en EU-pilotsag til en medlemsstat er formel praksis, når Kommissionen modtager en klage. Herefter vil regeringen have ti uger til at besvare Kommissionens spørgsmål.

Kommissionen har herudover reageret på en klage fra Danmarks Naturfredningsforening fra den 21. januar 2016. I klagen henviser Danmarks Naturfredningsforening til en tidligere klage fra den 8. april 2014 vedrørende ændring af randzonenloven i forhold til anvendelse af pesticider.

I klagen fra den 21. januar 2015 beder Danmarks Naturfredningsforening Kommissionen vurdere, om ophævelsen af

randzonenloven er i overensstemmelse med pesticiddirektivet. Kommissionen har reageret herpå ved at fremsende en EU-pilotsag, og regeringen har i april svaret Kommissionen.

Det er Kommissionens opgave at se medlemsstaterne over skuldrene og sørge for korrekt implementering af EU-lovgivning.

Hvis det viser sig, at Kommissionen ikke er enig med regeringen i, at Fødevarer- og landbrugspakken i sin nuværende form kan implementeres indenfor rammerne af EU-lovgivningen, vil regeringen naturligvis drøfte dette med aftaltparterne bag Fødevarer- og landbrugspakken. Det blev som bekendt også aftalt, da regeringen og blå blok indgik aftalen i december.